

βιος ναύκληρον ἀπειργάσατο ;» Ἐπειτα δὲ διέταξε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πληρώματος ν' ἀπαγάγῃσι πᾶν ὅ,τι εἰς αὐτοὺς ἀνήκε καὶ ἀπελθόντων αὐτῶν παρέδωκε τὸ πλοῖον εἰς πῦρ, παραινέσας τὴν Θεοδώραν νὰ παύσῃ μετερχομένη τοῦ λοιποῦ τὴν ἐμπορίαν, διότι ὡς ἐκ τούτου ἀδικοῦνται οἱ ὑπήκοοι καθυποβαλλόμενοι μὲν εἰς φόρους βαρεῖς στερούμενοι δὲ τοῦ κέρδους ὅπερ ἠδύναντο νὰ προσπορισθῶσιν αὐτοὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐνασκοῦντες.

Ἐν ἔτι θέλομεν ἀναφέρει παράδειγμα χαρακτηριστικὸν τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὁ Θεόφιλος ἐνόει καὶ ἐξεπλήρου τὸ καθήκον τῆς ὑπερτάτης δικαιοσύνης, ὅπερ ἦσαν τότε περιβεβλημένοι οἱ ἡγεμόνες. Ὁ ἀδελφὸς τῆς Θεοδώρας Πετρωνᾶς ὑπηρετεῖ ὡς ἀξιωματικὸς ἐν τῇ βασιλικῇ φρουρᾷ ἀλλ' ἐπεριδόμενος ἐπὶ τῆς εὐνοίας ἦν ὁ βασιλεὺς ἐπεδείκνυε πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἐξετρέπετο πολλάκις εἰς πολλὴν αὐθάδειαν καὶ ὕβριν. Πρὸς τοῖς ἄλλοις κατεσκεύασεν ἑαυτῷ οἰκίαν πολυτελῆ, ἣν τοσοῦτον ὕψωσεν ὥστε ἀφῆρεσε σχεδὸν ὅλως διόλου τὸ φῶς τῆς παρακειμένης οἰκίας πτωχῆς τινος χήρας καὶ κατέστησεν αὐτὴν ἀκατοίκητον. Ἡ χήρα, ἀφοῦ παρεκάλεσε τὸν ἰσχυρὸν αὐτῆς γείτονα νὰ μὴ ἐπιμένη προξενῶν αὐτῇ τοιαύτην ἀδικίαν, ἣ τοῦλάχιστον ν' ἀποζημιώσῃ αὐτὴν καὶ δὲν εἰσηκούσθη, ἀνεφέρθη εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ προσκαλέσας τὸν Πετρωνᾶν καὶ ἐξετάσας τὸ πρᾶγμα καὶ βεβαιωθείς ὅτι εἶχεν ὅπως ὑπὸ τῆς χήρας ἐλέγτο εἶπεν εἰς τὸν γυναικάδελφον αὐτοῦ ὅτι ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὴν ἀναφερομένην καὶ ἔλαβεν ἐπόσχασιν ὅτι ἡ ἀποζημιώσις, ἄλλως τε λόγου μικροῦ ἀξία οὖσα, θέλει πληρωθῆ. Τότε ὁ βασιλεὺς συνεβούλευσε τὴν χήραν νὰ ἔχῃ ὀλίγην ὑπομονὴν καὶ ἂν τυχὸν δὲν λάβῃ τὸ δίκαιόν της ν' ἀναερθῆ αὐτῆς εἰς αὐτόν. Ὁ Πετρωνᾶς, ὅστις ἐπέμενε φανταζόμενος ὅτι δύναται νὰ τολμήσῃ τὰ πάντα ἀτιμωρητί, δὲν ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἐνταυτῷ ἐφρόντισεν ὥστε ἡ πτωχὴ ἐκείνη γυνὴ νὰ μὴ ἠμπορέσῃ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τούτου τὸν ὑπέρτατον ἄρχοντα. Ἀλλὰ διερχομένου ποτὲ τοῦ Θεοφίλου διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατῶρθωσεν ἡ γυνὴ νὰ παρασταθῆ ἐνώπιόν του καὶ νὰ ἐπιναλάβῃ τὰ παράπονα αὐτῆς. Ὁ Θεόφιλος ἐστάθη ἀμέσως εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐπεμψε μὲν δύο ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν συγκλητικῶν ἐπὶ τόπου ἵνα βεβαιώσωσιν ὅτι οὔτε τροπολογίαν τινὰ ἐπήνεγκεν ὁ Πετρωνᾶς εἰς τὸν οἶκόν του ἐπιτηδείαν νὰ παύσῃ ἐπιτιμῶν τὴν καλύβην τῆς χήρας, οὔτε ἀποζημιώσιν ἐπλήρωσεν εἰς αὐτήν, παρήγγειλε δὲ εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ ἐπιστρέψωσιν αὐθωρεὶ κομίζοντες τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν. Ἐπανελθόντων λοιπὸν τῶν συγκλητικῶν, ἐπειδὴ οὗτοι ἀνέωρασαν ὅτι οὐδὲν ἀπεδόθη δίκαιον εἰς τὴν γυναῖκα, ὁ Θεόφιλος ἐτιμώρησεν ἄνευ ἀναβολῆς τὸν ἔνοχον, μηδαμῶς ἀναλογιζόμενος μήτε τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνδρὸς μήτε τὴν ἰδίαν πρὸς αὐτὸν συγγένειαν, διότι διέταξε νὰ μαστιγωθῆ μὲν δημοσίᾳ νὰ κατεδαφισθῆ δὲ ἡ οἰκία αὐτοῦ καὶ νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν χήραν τὸ τε οἰκόπεδον καὶ τὸ ὕλικόν.

Οἱ δυτικοὶ χρονογράφοι ἀποροῦσι διὰ τὴν ἐξευτελιστικὴν ταύτην τιμωρίαν τὴν ἐπιβληθεῖσαν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸν γυναικάδελφον τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν συμμερίζονται βεβαίως τὴν ἀπορίαν ταύτην, διότι ἄληθῶς ἡ ποινὴ ἐκείνη ἦτο οὐ μόνον ἄλλοτρία εἰς τὰ ἦθη καὶ τὰς δοξασίας παντὸς ὀπωσοῦν πεπολιτισμένου κράτους ἀλλὰ καὶ ὅλως δυσανάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἀδικίαν. Ὁ Πετρωνᾶς ἔπταισε μὲν ἀλλ' ἠθελε τιμωρηθῆ ἀποχρώντως, ἂν κατηναγκάζετο νὰ πληρώσῃ εὐλογόν τινα ἀποζημιώσιν. Μὴ λησιμονώμεν ὁμως περὶ τὰς κρίσεις ἡμῶν ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα γεγονότα τῆς μεσαιωνικῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἱστορίας ὅτι τὸ ἀνατολικὸν κράτος ἦτο κράμα ποικίλων παραδόσεων, θεσμῶν καὶ ἔξωθεν οὐ μόνον ἑλληνικῶν

